

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrtno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nepranirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglas): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upraviništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 20. marca 1915.

Leto III.

Ukaz poljedelskega ministrstva v porazumu z ministrom za notranje stvari in s pravosodnim ministrom

z dne 3. marca 1915. l.,
o obdelovanju zemljišč.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje nastopno:

§ 1.

Neobdelana zemljišča, na katerih za to upravičene osebe do 15. dne aprila 1915. l. ne opravijo pripravljalnih del za pomladansko setev, dasi razmere vlažnosti zemlje dopuščajo to, lahko poseje občina, v koje okolišu so, v letu 1915. s plodovi, ki služijo ljudem ali živalim za hrano.

Ako se občina ne posluži te pravice do 23. aprila 1915. l., more politično okrajno oblastvo sosednjim

občinam ali tretjim osebam dovoliti, da obdelajo taka zemljišča.

Občina mora najdalje do 25. dne aprila 1915. l. predložiti političnemu okrajnemu oblastvu seznam vseh zemljišč, ki so v njenem okolišu ostala neposejena.

§ 2.

Določila § 1. se ne uporabljajo ali se uporabljajo le s časno omejitvijo obdelovalne pravice, ako lastnik do 31. dne marca 1915. l. naznani ali verjetno dokaže političnemu okrajnemu oblastvu, da se bo zemljišče v letu 1915. zazidalo ali porabljalo za namene, ki izključujejo nasad s poljskimi pridelki sploh ali od določenega časa naprej.

Politično okrajno oblastvo mora v treh dneh po naznanilu obvestiti občino in zaprosilca, ali je nasad zemljišča dopusten ali v koliko ga je omejiti.

Podlistek.

Gospod Neponimaj.

(Povest, prevel iz Poljskega Podravski.)

Vojteh Breg, župan v Marigliadu, je bil človek, da malo takih. Ne samo to, da je bil najbogatejši človek v vasi, če vprašaš ondi kogar hočeš, sleherni ti pove, da tudi njegov razum ni takšen, kot drugih gospodarjev. Vojteh Breg je od svojih mladih let služil v grajščini pri pokojnem grajščaku in sicer za kočijaža ter zahajal z njim pogostoma na daljno potovanje. Znano pa tudi je, da čim več sveta in ljudi vidi človek, tem več ima tudi razuma v glavi. Vrhu tega je bil Vojteh še jako radoveden in bistroumen kakor malokdo. Vse, kar je zagledal in slišal, je dobro premislil ter posnel iz tega pameten nauk. Ako namreč vse to, kar se godi na svetu, dobro premisli, pa lahko spozna, da svet vlada največja in najbolj sijajna moč iz neba, modrost božja.

Treba je pomniti, da Vojteh, komaj se je z vdovo Kozačicko oženil, je postal kmalu tako bogat, kakor je sedaj. V svoji mladosti ni imel lastnega koticke in s težkim delom si je služil svoj vsakdanji kruh. Ker pa je videl druge hlapce, ki niso bili tako zale rasti, niti

tako radovedni kakor on, a vendar jim ni bilo treba služiti, ker so po opravljeni dva- ali večdnevni raboti bili gospodarji lastne volje in lastne hiše se je tudi večkrat ujedal in pritoževal, da le Bog samo njemu ni dopustil, da naj dela za samega sebe, marveč, da je moral od mladih nog služiti tujim ljudem.

„Ej, kaj mi je za tako življenje,“ je rekel večkrat; „človek dela in dela, da niti svojih rok ne čuti, a pri tem je vedno le revež. Nekateri leži po ves božji dan na hrbtu, a pri tem ima vendar vsega dovolj. Naj je že temu kakor hoče, toda tega jaz vendar ne razumem, čemu je Bog tako razdelil svoje darove, da je enemu dal preveč, drugemu pa premalo!“

Sreča zanj, da takih besed ni izgovarjal preglasno, ker bi se moral močno sramovati pred ljudmi, kajti sčasoma je prišel k pameti in sam spoznal do dobrega, da naj se človek samo zna spoprijazniti z usodo, kakoršno mu je nebo odločilo na zemlji, pa se začuti večkrat stokrat srečnejšega, nego je oni, katerega zavida. Vojteh Breg je dospel do takega spoznanja. In kakor je sam povedal, imel se je za to zahvaliti nekemu gospodu Neponimaju.

Kdo pa je bil ta gospod Neponimaj, poizvemo kmalu.

Ko je Vojteh služil za kočijaža v grajščini, namnil je nekoč gospodar, da obišče svoja posestva za mejo in od ondot odrine nekoliko v glóbel Rusije. Voj-

§ 3.

Ako je neobdelano zemljišče prepuščeno občini ali tretji osebi za obdelovanje, ga je takoj posejati, in sicer po navodilu komisije za pridelke.

Gojenje nasada in spravljanje pridelkov nadzoruje komisija za pridelke.

§ 4.

Obdelovalec lahko ukrene vse, kar je potrebno za redno obdelovanje zemljišča. On ima pravico hoditi in voziti po tujih zasebnih potih. Dohod in dovoz čez tuja zemljišča za namene obdelovanja je obdelovalcu dovoljen toliko, kolikor je to mogoče brez izdatne škode za tuje posestvo.

Z obdelovanjem zemljišča pa se ne smejo kratiti obstoječe pravice do poti.

Politično okrajno oblastvo lahko izda navodila, ki so pripravna zabraniti, da se ne motita promet in gospodarski obrat.

§ 5.

Iz obdelovanja zemljišča (§ 1.) doseženi donos je obdelovalčev.

Lastnik nima pravice do donosa. Pravica do odškodnine proti obdelovalcu mu gre le toliko, kolikor zadeva obdelovalca kaka krivda pri izvrševanju obdelovalne pravice.

Ko so spravljeni pridelki, ugasne vsaka pravica obdelovalca do rabe zemljišča.

Ako je treba, naj komisija za pridelke ukrene določila o času spravljanja pridelkov (§ 3).

§ 6.

Z obdelovanjem se ne izpreminjajo obstoječe lastnikove dolžnosti plačevati bremena, ki se drže zemljišča.

§ 7.

Ako se zemljišče otuji ali da v zakup, to nima vpliva na obdelovalčeve pravice.

teh je bil grajščaku jako všeč in moral ga je spremljati na tem potovanju.

Širok kos dežele je torej prepotoval ter se nagledal mnogih ljudi in končno so opravi privedli grajščaka celo v Moskvo, katero mesto je Rusom to, kar je Poljakom n. pr. Krakov. Vojteh, kar je bil živ, še ni videl tako velikega mesta, torej je le malo manjkalo, da ni prišel ob oči, tako radovedno se je oziral na vse strani ter se čudil vsemu na vso moč. Samo to ga je jezilo, da ni razumel ničesar, kar so ljudje govorili, zakaj Poljak le s težavo razume Rusina, a tem manj še Moskala.

Grajščak mu je dovolil, da se je smel iti sprehajati po mestu in radovedni Vojteh je krenil z ene ulice v drugo ter se ni mogel dovolj nagledati vsega. Končno je obstal na trgu pred neko prodajalnico in le malo je manjkalo, da ni onemel od začudenja. Močni Bog! koliko bogastva je ležalo tu nakopičenega pred njegovimi očmi! In kakor da bi še ne bilo dovolj teh različnih dragotin zlata, srebra, dragih tkanin, kar jih je bilo videti za okni, marveč pred prodajalnico je stalo še nekoliko ogromnih voz, na katerem slehernem je bilo naloženo dokaj težkih škrinj, katere so odkladali in začeli nositi v prodajalnico. In gotovo je moralo biti v njih na stotine drugih reči zakaj v marsikateri je zažvenketalo nekaj tako kot čisto zlato in srebro in nekatere celo deset ljudi ni moglo premakniti.

§ 8.

Predpisi, veljajoči za lastnika na podstavi tega ukaza, se zmislu primerno uporabljajo tudi na zakupnika, uživalca ali druge stvarne upravičence.

§ 9.

Zoper odredbe političnih okrajnih oblastev, ukrenjene izvršuje ta ukaz, je vsaka pritožba na višjo stopnjo nedopustna.

§ 10.

1.) Kdor podaje neresnične navedbe, da bi dosegel oblastven izrek nedopustnosti, da bi kdo drug posejal zemljišče, ali začasne omejitve takega nasada, se kaznuje po denarju do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

2.) Zemljiški posestnik, ki opravi le pripravljalna dela, nadaljnje obdelovanje pa opusti po svoji krivdi, ter tretja oseba, ki je po § 2 prevzela posejati zemljišče in to opusti po svoji krivdi, se kaznuje na denarju do 1000 kron ali z zaporom do enega mesca.

3.) Kdor ravna zoper zaukaze političnega oblastva ali komisije za pridelke, ki so bili izdani na podstavi tega ukaza, se kaznuje na denarju do 500 K ali z zaporom do 14 dni.

Kazensko postopanje gre političnim oblastvom.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Hochenburger s. r. Heinold s. r. Zenker s. r.

Kmetovalci, pozor!

Pomlad, doba velikega poljskega dela, se bliža. Skrbite za obdelavo polja! Skrbite, da bo obdelano vse naše polje. Združite se ter z združenimi močmi opra-

Vojteh pa si je mislil:

„Hej, hej, močni Bog, to vam je bogatin, kateremu ne preseda življenje na svetu!“

In zavihtel je z rokami ter se ni mogel otresti začudenja.

„Ko bi samo vedel, kako je ime Neponimaj! Torej bom imel kaj povedati, ko se vrnem domov,“ je dejal sam sebi.

In čez trenutek je snel kučmo z glave ter približavši se nekemu brkastemu možu, ki je odvezoval vrv na vozu, ga vprašal pokorno:

„Dober človek! ali bi mi ne hotel povedati, kako je ime temu velikemu bogatinu, čegar prodajalno in vozove vidim tu pred seboj?“

Brkast možakar je nabulil na to vprašanje oči in videč, da je to nekak tujec, je samo skomignil z rameni in ne dajoč se motiti, odvrnil urno: „Ne ponimaju“, kar pomeni po naše: „Ne razumem“.

Toda poštemu Vojtehu se je to zdelo drugače. Ni razumel brkastega Rusa in mislil si je, da je temu bogatinu ime „Neponimaj“, torej je tudi pokimal z glavo in rekel sam sebi:

„Neponimaj, gospod Neponimaj! Takšen bogatin, ime pa ima takšno, kakor naš stari porotnik Neponimaj. In odrinivši dalje po poti, se je popraskal za ušesom in pošepetal potihoma:

(Dalje prihodnjič.)

vite svoja dela! Od dobro obdelanega polja je odvisen vaš gospodarski obstoj, vaša prehrana, prehrana ljudstva. Prehrana ljudstva pa je izredne važnosti tudi za srečen izid vojske.

Pomagajte tedaj drug drugemu ter skrbite, da bo obdelava vsak košček zemlje.

Obdelava polja je letos tudi po državni postavi zapovedana pod globo do 1000 K ali z zaporom do enega meseca.

Poljedelsko ministrstvo je dogovorno z notranjim ministrstvom odredilo, da mora vsakdo vse svoje njive spomladi obdelati, v kolikor tiste že niso obdelane. Da se bo to pravilno izvršilo, je predvsem stvar vsakega posestnika ali njegovih svojcev; velevažno nalogo pa imajo pri tem

žetvene komisije!

Te komisije so ustanovljene na podlagi cesarskega ukaza z dne 5. avgusta 1914. Sestavijo jih župani, ki pokličejo vanje 3 do 7 članov. Žetvene komisije imajo gledati, da se vsa poljska dela v občini pravočasno in primerno izvrše. Žetvene komisije imajo pravico, posameznike prisiliti, da pomagajo drugim! Ta pomoč je brezplačna. Le dninariji smejo zahtevati v občini običajno mezdo, ki jo določi žetvena komisija. Ta komisija ima tudi pravico, da se vprežna živina in poljsko orodje v času, ko ga lastnik sam ne rabi, izposodi brezplačno drugim.

Če ne gre drugače, ima po zakonu v posebnih slučajih občina zapuščene kmetije obdelati na stroške posestnika. Občina v takem slučaju pokrije svoje stroške iz donosa obdelanega zemljišča.

Za spomladansko obdelovanje bodo dala vojaška oblastva v prvi vrsti samostojnim kmetom, svojcem samostojnih kmetov ter končno kmečkim delavcem kratek dopust (največ 14 dni). V poštrev pridejo seveda pri tem le oni vojniki, ki opravljajo varnostno službo v ozadiju bojne črte ali služijo pri nadomestnih četah doma ter rekonvalescentje, ne pa tudi oni, ki so v bojni črti.

Prošnje za dopust se vlagajo bodisi po svojcih pri c. kr. okrajnem glavarstvu ali pa po mobilizirancih samih pri njihovem neposrednem poveljstvu.

V posameznih, posebnega uvaževanja vrednih slučajih se bodo dovolile samostojnim kmetom in uradnikom kmetijskih zadrug, ki niso na bojnem polju, časovno omejene oprostitve. Prošnje za take oprostitve se vlagajo pri c. kr. okrajnih glavarstvih.

Kmetovalci, pogumno na delo!

Deželni odbor kranjski,

dr. Ivan Šusteršič,

deželni glavar.

C. kr. kmetijska družba.

Zadružna Zveza.

Gospodarska Zveza.

Svetovna vojna.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Boji v Karpatih in v Galiciji.

V Karpatih so boji na nekaterih točkah. Rusi so zopet pričeli z močno protiofenzivo. Silni ruski sunki proti našim pozicijam so dokaz, da se Rusi boje za železnice v zaledju in da se nočejo dati potis-

niti v gališko nižino, kjer bi z nastopom spomladi obtičali v močvirju.

Najsilnejši boji so se vršili zadnje dni na črti Lupkov-Uzsok, kjer so naše čete na cesti Cisna-Baligrod-Lisko dosegle prav lepe uspehe. Tudi vzhodno od te črte pri Viskovu in v dolini reke Opor ter pri Nadworni so se pričeli novi boji.

V srednjem in vzhodnem delu gozdnatih Karpatov so naše čete dosegle zelo važne uspehe. Sedaj so dobili Rusi zopet močna ojačenja ter skušajo z vso silo ustaviti našo ofenzivo ter zopet zasedi izgubljene pozicije. Doslej se jim to ni posrečilo ter so bili Rusi poraženi tako severno od prelaza Uzsok, kakor tudi na obeh straneh ceste iz Volovca preko Stawiske in v dolini reke Opor ob cesti proti Tuhli in Skolam.

V srednjem in vzhodnem delu gozdnatih Karstopajo boji v Galiciji popolnoma v ozadje. V Galiciji je začel kopneti sneg. Težkoče, ki so vsled tega nastale, ovirajo skoraj vsako akcijo tako naših, kakor ruskih čet. Zato se omejujeta nasprotnika na tem delu fronte več ali manj na artiljerijski boj. Kar pa se je tu vršilo manjših bojev, so se vsi končali ugodno za nas.

Silno hudi boji se vrše ob prelazu Uzsok.

Rusi razvijajo na delu fronte pri Uzsoku kljub hudim snežnim metežem in strašnemu mrazu živahno delavnost, ker hočejo, pa naj stane še toliko žrtev, dobiti v roke cesto v Turko in prelaz Uzsok. Pozicije naših čet so izbornu utriene ter odbijajo naši zato tudi vedno vse napade. Prelaz pri Uzsoku velja za nezavzet.

Pri Gorlicah in v Karpatih uspešni boji za nas. — V jugovzhodni Galiciji in v Bukovini je vladal mir.

Uradno razglašajo, dne 10. marca:

Na fronti v ruski Poljski vlada še nadalje živahna bojna aktivnost.

V zapadni Galiciji smo ozemlje, ki so ga južno od Gorlic osvojile naše čete, še povečali. Z naskokom smo zavzeli sosednji sovražni strelski jarek ter ujeli 200 mož.

Pri ugodnih razglednih razmerah je imela včeraj naša artiljerija z dobrim učinkom viden uspeh v nekaterih odsekih karpatske fronte.

Blizu pred našimi pozicijami ležeče grebene, ki jih je bila zasedla sovražna pehota, je sovražnik vsled ognja naše artiljerije iz boka, izpraznil, kakor bi bežal in je imel vsled učinkovitega šrapnelskega ognja težke izgube.

Pri osvojitvi neke pozicije na tej fronti, smo ujeli 300 mož in uplenili mnogo vojnega materijala.

Pred našimi pozicijami v jugovzhodni Galiciji vlada v splošnem mir.

Severno od Nadworne smo odbili naval slabih sovražnih čet, istočasno pa smo na neki drugi točki zavrnili več sovražnih bataljonov, ki so bili prodirali proti naši fronti. Na zasledovanju smo ujeli 190 mož.

V Bukovini se v zadnjem času ni ničesar prigodilo.

Na severnem bregu reke Prut pri Črnovicah, so se vršili samo neznatni spopadi.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer feldmaršallajtnant.

Ponesrečeni ruski napali pri Gorlicah. — Boji v Karpatih. — 630 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo, dne 11. marca opoldne:

Terenski odseki in višinske črte, ki smo jih v zadnjih dneh zavzeli v ruski Poljski in na fronti v zapadni Galiciji pri Gorlicah in južno od tod, se nahajajo v krepki naši posesti. Sovražnikovi poskusi, da bi zopet osvojil posamna oporišča, so se vseskozi ponesrečili.

Ponoven močan sneg v Karpatih je zelo zaviral bojno aktivnost.

Vkljub tem neugodnim vremenskim razmeram so se vršili boji v raznih delih bojne fronte.

Tako smo pri osvojitvi neke višine odbili nasprotnika, ki je štel več stotnij, ter ujeli 2 častnika in 350 mož.

Zavrnilo smo posamne sovražne nočne napade. Pri tem je imel napadalec znatne izgube.

Sovražnim četam, ki smo jih vrgli izpred svojih pozicij severno od Nadworne, smo na zasledovanju odvezli nadaljnjih 280 ujetnikov.

Sicer je na tej fronti, kakor tudi v Bukovini mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Uspeh naše artilerije pri Inowłodzu. — Osvojene pozicije v Karpatih. — Praske na črnogorski meji.

Uradno razglašajo, dne 12. marca:

Položaj naših čet v novoosvojenih pozicijah v ruski Poljski in v zapadni Galiciji se je nadalje ukrepil.

Sovražni napadi se niso evč ponavljali.

Pri Inowłodzu je včeraj naša artilerija po kratkem srditem boju prisilila več sovražnih baterij, da so umolkile.

V Karpatih smo po ljutem boju zavzeli neko vas na cesti Cisna-Baligrod in očistili od sovražnika tekom dneva med silnim snežnim metežem sosednje višine.

V zapadnem sosednjem odseku se je med tem ponesrečil močan sovražni napad.

Na ostali fronti v Karpatih, kakor tudi v jugovzhodni Galiciji nobenih posebnih dogodkov, ker je ves dan divjal silen snežni vihar.

Tudi severno Črnovic je vladal mir.

Na južnem bojišču se že dlje časa ni ničesar izpremenilo. Mestoma so se vršili na črnogorski meji neznatni spopadi.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Boji na črti Cisna-Baligrod. — 1200 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo, dne 13. marca opoldne:

V ruski Poljski in zapadni Galiciji nobene izpremembe. Podnevi topovski boj. Napade posamnih sovražnih oddelkov smo vseskozi z izgubami za nasprotnika odbili. Boj na cesti Cisna-Baligrod v Karpatih še traja. Višino, za katero so se že več dni vršili boji, smo osvojili. V napadu iz strelskega jarka so naše čete razstrelile dele sovražne postojanke, v boju mož proti možu potisnile sovražnika ter ujele 1200 mož in več častnikov. Še ponoči smo odbili ruske protinapade na to višino, kakor tudi na pozicije v sosednjem odseku. Sovražnik je imel težke izgube.

Na bojni fronti v jugovzhodni Galiciji in v prostorih pri Črnovicah vlada v splošnem mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Odbiti ruski napadi ob Nidi, pri Gorlicah in v Karpatih. — Boji južno od Dnjestra. — Velike ruske izgube.

Uradno razglašajo, dne 14. marca:

Na Poljskem in na fronti v zapadni Galiciji se splošni položaj ni izpremenil. Sovražnikove napade ob dolnji Nidi, kakor tudi pri Gorlicah in južno od tod smo po kratkem boju odbili.

V Karpatih so se v številnih odsekih zopet izjalovili srčiti ruski napadi: tako na bojni fronti med gorskima prelazoma Lupkow in Uszok, potem v dolini reke Opor, kjer so se tudi ponoči vršili ljuti boji, in pri Wyszokowu. Razen številnih ranjenih Rusov, ki smo jih zajeli, smo ujeli nad 400 sovražnikov, ki so se udali v boju mož proti možu.

Tudi v pozicijah južno od Dnjestra so se razvili boji.

Napad, ki ga je izvedel sovražnik z močnimi pehotnimi četami, se je kmalu ustavil v učinkovitem ognju naših čet in se je razbil z velikimi izgubami za sovražnika.

Dalje proti vzhodu smo zopet potisnili peš prodirajočo sovražno konjenico.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Naše čete so zavrnile vse ruske napade v srednji Karpatih. — 1500 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo, dne 15. marca opoldne:

V zapadnem odseku karpatske fronte je včerajšnji dan potekel mirneje.

Severno od gorskega prelaza Uszok so se vneli resnejši boji. Tu so močne ruske čete opoldne izvršile napad in so prodrle blizu do naših pozicij, kjer so se sprva vzdržale.

S protinapadom, ki so ga popoldne nepričakovano izvršile naše čete, smo po srditem boju vrgli sovražnika na celi fronti ter ujeli 4 častnike in 500 mož.

Tudi ob naših pozicijah na obeh straneh reke Opor so se vršili ljuti boji.

Nasprotnik, ki je preko Stryja pritegnil nadaljnja ojačenja, je v zadnjih dneh v dolini in na obkrožujočih jo višinah opetovano izvršil navale z močnejšimi četami.

Vsi ti poskusi, da bi proti prelaznim višinam pridobil na prostoru, so se ponesrečili z najtežjimi izgubami zanj.

Včeraj izvršenega napada, ki se je zopet popolnoma razbil v našem ognju, pač sovražnik z ozirom na velike izgube, ki jih je pretrpel, ne bo več ponavljal.

V teh bojih smo ujeli 1000 ujetnikov.

Na pozicijah južno od Dnjestra se vrše borbe. Naval, ki so ga pričele naše čete, je pridobil na prostoru.

V raznih frontnih odsekih smo Ruse potisnili. V Poljski in zapadni Galiciji so se vršili samo topovski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Z nemško-ruskega in nemško-francoskega bojišča.

Bojna fronta na severnem Poljskem.

V severni Poljski so pričeli novi veliki boji. Sovražnika sta se spopadla z vso silo in ljutostjo. Rusi čutijo očitno, da gre Nemcem za dalekosežne akcije in odločitve. Fronta, na kateri je razbesnela nova bitka pričenja ob Njemenu zapadno od Kovna gre od tam proti jugovzhodu na Simno, zapadno od Serejev ter od tam severno od Lipska na Bobr. Fronta poteka nato paralelno z Bobrom in Narevom, severno od Przasznysza ter doseže reko Wkro, odkoder se obrne proti jugu Racijonž na Vislo ob izlivu Bzure.

Ponesrečen ruski naval pri Augustowu. — Boji pri Ostrolenki in Przasznyszu se razvijajo ugodno za Nemce.

Veliki glavni stan, dne 10. marca:

Vzhodno bojišče:

Ponovni poskus Rusov, da bi prodrli na Augustow, se je ponesrečil.

Boj severozapadno od Ostrolenke še traja.

Borbe severozapadno in zapadno od Przasznysza se razvijajo za nas ugodno.

Naš napad severozapadno od Nowega Miasta napreduje.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ponesrečeni ruski naval na Poljskem. — 2260 Rusov ujetih.

Veliki glavni stan, dne 11. marca:

Vzhodno bojišče:

Zapadno od Sereja smo ujeli 600 Rusov ter uplenili 3 topove in 2 strojni puški. Obnovljen ruski poskus predreti južno od Augustowa se je končal s tem, da smo uničili tamkaj operirajoče ruske čete.

V boju severozapadno od Ostrolenke so bile naše čete zmagovite.

Rusi so ostavili v naših rokah 6 častnikov, 900 mož in 8 strojnih pušk.

Naši napadi severno in severozapadno od Przasznysza napredujejo dalje.

V severozapadno od Nowega Miasta smo ujeli 1660 sovražnikov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemška zmaga v Augustovskem lesu in uspeh pri Przasznyszu. — Med Vislo in Orzyčom so Nemci v celotnem ujeli 11.400 Rusov.

Veliki glavni stan, dne 12. marca:

Vzhodno bojišče:

Severno od Augustovskega gozda so bili Rusi poraženi. Z naglim odhodom v smeri proti Grodnu so se odtegnili popolnemu porazu. Zajeli smo tu 400 ujetnikov, med njimi dva polkovna poveljnika, ter uplenili 3 topove in 10 strojnih pušk.

Tudi iz okolice pri Augustowu se je jel sovražnik umikati na Grodno.

Severnozapadno od Ostrolenke smo napadajoč ujeli 3 častnike in 230 mož.

Severno in severozapadno od Przasznysza je naš napad napredoval.

Nad 3200 ujetnikov je ostalo tu v naših rokah.

Dve veliki zmagi so si Rusi prisodili v svojih uradnih obvestilih, zmago pri Grodnu in pri Przasznyszu. Zatrjujejo, da so v obeh bitkah baje porazili ali uničili dva nemška armadna zbora.

Ako je bilo rusko vrhovno armadno vodstvo resno tega mnenja, so ga dogodki zadnjih dni drugače poučili o bojni sili naših čet. Njihova tako gostobesedno razglašena ofenziva pri Grodnu skozi Augustowski les se je skoro ponesrečila. Izkušnje tamkaj prodirajočih čet opisujejo prvi stavki našega današnjega poročila.

Pri Przasznyszu se nahajajo naše čete, ki so se začasno izognile, zopet 4 kilometre severno od tega mesta.

Odkar smo izpraznili to mesto, smo na bojiščih med Vislo in Orzyčom ujeli 11.400 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusi so se umaknili za reko Bobr in proti Grodnu.

Veliki glavni stan, dne 13. marca:

Vzhodno bojišče:

Rusi so se umaknili iz okolice pri Augustowu in severozahodno od tam za reko Bobr in za topove pri Grodnu. Pri Orzyču, severovzhodno od Przasznysza, smo odbili ruski napad.

Vrhovno armadno vodstvo.

Na Poljskem ni izprememb.

Veliki glavni stan, dne 14. marca:

Vzhodno bojišče:

Položaj na vzhodu ni izpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Pri Przasznyszu so Nemci odbili ruski napad. — Število pri Augustowu ujetih Rusov se je zvišalo na 5400.

Veliki glavni stan, dne 15. marca:

Število ruskih ujetnikov v bojih severno od Augustovskega lesa se je zvišalo na 5400.

Severno in severozapadno od Przasznysza so izvršili Rusi napad z močnimi četami.

Vsi napadi so se izjalovili. Sovražnik je imel težke izgube.

Južno od Visle nobene izpremembe.

Vrhovno armadno vodstvo.

Boji v Champagni. — Za Nemce zmagovite borbe pri Sonainu in Le Mesnilu.

Veliki glavni stan, dne 10. marca:

Zapadno bojišče:

Bojno aktivnost je omejeval mraz in močan sneg, v Vogezih skoro zaviral. Samo v Champagni so se vršili nadaljni boji.

Pri Sonainu so ostale bavarske čete po dolgo trajajočih bojih mož proti možu zmagovite.

Severovzhodno od Le Mesnila je sovražnik začasno vdrl na posamnih točkah v naše bojne črte.

V srditem boju mož proti možu, pri katerem smo preprečili s svojim protinapadom naval na pomoč hitečih francoskih rezerv, smo sovražnika definitivno vrgli iz njegovih pozicij.

Vrhovno armadno vodstvo.

Zimska bitka v Champagni.

Veliki glavni stan, dne 10. marca:

Zapadno bojišče:

Z boji, ki so se končali danes in v zadnjih dneh, je „zimska bitka v Champagni“ zaključena v toliko, da ne bo mogla nobena zopetna obnovitev ničesar spremeniti na končnem rezultatu.

Bitka je nastala, kakor smo tudi že poročali, dne 17. februarja, ker je francosko armadno vodstvo imelo namen, ne oziraje se na žrtve, razbremeniti v Mazuriji težko ugrožene Ruse, s poskusom, prebiti našo bojno črto.

Kot najbližji cilj tega poskusa je bilo označeno mesto Vouziers.

Znani izid mazurskih bojev kaže, da sovražnik te nakane nikakor ni dosegel.

Pa tudi sam poskus, prebiti našo bojno črto, lahko danes označimo kot popolnoma in klavarno porazen.

V nasprotju z vsemi podatki v uradnih francoskih poročilih, se ni sovražniku na nobeni točki posrečilo, da bi bil dosegel četudi najmanjši zabeleže vreden uspeh.

Zahvaljevati se imamo v tem oziru junaškemu zadržanju naših tamkajšnjih čet, previdnosti in vztrajnosti njihovih voditeljev, v prvi vrsti generalnemu polkovniku pl. Einemu, kakor tudi poveljujočima generaloma, Riemanu in Flecku. V bojih, trajajočih neprestano noč in dan, je nasprotnik metal od 16. februarja naprej zaporedoma več kakor 6 docela izpopolnjenih armadnih zborov in ogromne množine težke artiljerijske municije, svojega in ameriškega proizvoda — često več kakor 100.000 strellov v štiriindvajsetih urah — proti 8 kilometrov široki fronti, ki sta jo branili dve slabi renski diviziji.

Neomajno so Renci in v njihovo podporo pritegnjeni bataljoni garde in drugih skupin, ne samo kljubovali navalu šestkratne premoči, marveč so dokaj često prehiteli ta napad s krepkim protisunkom.

To pojasnjuje dejstvo, da smo zajeli več kakor 2450 neranjenih ujetnikov, med njimi 35 častnikov, dasi je tu šlo za čisto obrambne boje.

Seveda so naše izgube nasproti hrabremu nasprotniku težke.

Te izgube presegajo one, ki so jih pretrpele vse, v mazurski bitki udeležene nemške čete.

Toda teh izgub nismo žrtvovali zaman. Sovražnikove izgube cenimo, da so najmanj trikrat tolike, kakor naše, to se pravi, da znašajo več kakor 45.000 mož.

Naša fronta v Champagni je krepkejša kakor kdaj prej.

Francoski naporji niso mogli čisto nič vplivati na razvoj dogodkov na vzhodu.

Nemška hrabrost in nemška žilavost sta si izvojevali nov list slave, ki je enakovreden onemu, ki je bil skoro ob istem času priborjen v Mazuriji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Odbiti angleški napadi v Flandriji. — Nemški uspeh pri Sonainu. — Boji v Vogezih.

Veliki glavni stan, dne 11. marca:

Zapadno bojišče:

Neki angleški letalec je metal bombe na Menin. Uspeh je imel samo z eno, s katero je ubil 7 Belgijcev, 10 pa ranil.

Angleži so včeraj napadli naše pozicije pri Neuve Chapelle. Udrli so na posameznih točkah v vas. Boj še traja. Angleški naval pri Givenchy smo odbili.

V Champagni so izvršili Francozje dva napada proti gozdnemu obronku vzhodno od Sonaina, odkoder smo jih bili predvčerajšnjem prepodili. Oba napada smo krvavo zavrnili.

Boji za Reichsackerkopf v Vogezih so se včeraj zopet pričeli.

Vrhovno armadno vodstvo.

Brezuspešno obstreljevanje Westende. — Odbiti angleški napad pri Neuve Chapelle.

Veliki glavni stan, dne 12. marca:

Zapadno bojišče:

Dve sovražni oklopnici, ki jih je spremljalo več torpedovk, sta včeraj izstrelili nad 70 strellov na kopališče Westende, ne da bi povzročili kakršnekoli škodo.

Ko so naše baterije jele dejstvovati, se je sovražno ladjevje oddaljilo.

Angleži, ki so se ugnezdili v Neuve Chapelle, so udarili danes ponoči večkrat v vzhodni smeri. Bili so odbiti. Tudi severno od Neuve Chapelle smo včeraj zavrnili slabše angleške napade.

V Champagni vlada v splošnem mir.

V Vogezih je bila bojna aktivnost vsled silnega snežnega meteža le neznatna.

Vrhovno armadno vodstvo.

Odbiti angleški napadi pri Ypernu. — Novi boji v Champagni.

Veliki glavni stan, dne 13. marca:

Zapadno bojišče:

Južno od Yperna smo brez truda odbili posamne angleške napade. Naš napad, ki smo ga započeli, da zopet osvojimo vas Neuve Chapelle, je zadel po prvotnem uspehu na silno angleško premoč, vsled česar ga nismo izvedli. Angleški letalci so razvijali v tej okolici živahno delovanje. Predvčerajšnjem smo izmed teh s strelji uničili enega, včeraj pa dva. V Champagni so se na posamnih točkah zopet pričeli boji. Vse francoske delne napade smo odbili z velikimi izgubami za sovražnika. Pri tem smo ujeli 200 mož. Megla in sneg sta zavirala v Vogezih bojno aktivnost.

Vrhovno armadno vodstvo.

Brezuspešen ogenj angleških ladij pri Nieuportu. — Odbiti francoski napadi v Champagni. — Boji v Vogezih.

Veliki glavni stan, dne 14. marca:

Zapadno bojišče:

Nekaj sovražnih ladij je včeraj popoldne brez uspešno obstreljevalo iz okolice, severno La Panne-Nieuporta naše pozicije.

Pri Nieuve Chapelle so se vršili — ne glede na osamljen angleški napad, ki smo ga odbili — samo artiljerijski boji.

V Champagni so Francozje včeraj ponovili svoje delne napade, vzhodno od Sonaina in severno od Le Mesnila. S težkimi izgubami za sovražnika so se vsi ti napadi razbili ob ognju naših čet.

V Vogezih so se boji po nastopu boljšega vremena zopet pričeli.

Francozje uporabljajo sedaj tudi v Argonih ročne granate nove vrste, katerih detonacija bi naj okužila ozračje.

Znova smo dognali, da upotrebljajo Francozi v sedanjih bojih tudi pehotne eksplozivne naboje, ki se vnamejo, ako zadenejo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ponesrečeni francoski napadi pri Le Mesnilu. — Boji v Flundriji in v Vogezih.

Veliki glavni stan, dne 15. marca:

Zapadno bojišče:

Kopališče Westende sta včeraj brezuspešno obstreljevali dve sovražni topničarki. Dobro napreduje napad na višino južno od Yperna, ki jo imajo v rokah Angleži.

Francoške delne napade severno od Le Mesnila (v Champagni) smo odbili s težkimi izgubami za sovražnika.

V Vogezih se na posamnih točkah še vrše boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Tedenske novice.

(Iz ljudskošolske službe.) Olga Verbič je imenovana za suplentinjo v Sodražici. Namesto vpoklicanega nadučitelja Alojzija Koprivca v Selcih je okr. šol. svet poveril učiteljici Emi Petsche začasno vodstvo trirazrednice v Selcih.

(Seja kranjskega deželnege zbora) dne 6. marca 1915. Navzoči: Deželni glavar dr. Šusteršič, deželni odborniki: dr. Evg. Lampe, dr. Vlad. Pegan, dr. Ivan Zajec in dr. K. Triller, baron Apfaltrern. — Deželni glavar poroča o svojem zadnjem dunajskem potovanju v zadevi aprovizacije dežele z živili, zopetne otvoritve državnega živinorejskega zaklada, glede zaključka šol, predložitve novega lovskega načrta v Najvišjo sankcijo, letošnjega obdelovanja polja in drugih zadev. — Na mesto mobiliziranega dr. Lovro Pogačnika, namestnika člana Bogumila Remca v deželnem šolskem svetu, se imenuje deželni komisar dr. Ferdo Tomažič. — Dogovor med občino Vipavo, Ljudsko posojilnico in tvrdko Zajec & Horn glede nadaljevanja zgradbe nove topničarske vojašnice v Vipavi se za občino odobri. — Užitenimskim uslužbencem se dovolijo običajne nagrade kot enkratna draginjska podpora. — Deželnim uslužbencem z manjšimi plačami in, ki so navezani izključno na svoje službene dohodke, se dovoli enkratna draginjska podpora glede na izvanredne draginjske razmere. — Deželno gledališče se prepusti nadomestnemu bataljonu 17. pešpolka za dobrodelni koncert 13. marca 1915. — Kranjski deželni gasilski zvezi se dovoli 3000 K podpore. — Deželni odbornik dr. Lampe poroča o vodopravni komisiji, ki se je vršila štiri dni glede tristočnega vodnega načrta deželnega odbora na Savi med Kranjem in Medvodami in konkurenčnim projektom tvrdke Leykam-Josefstal. — Deželni odbornik dr. Zajec poroča o delovanju prosekture in bakteriološkega preizkovašišča leta 1914. Poročilo se odobri. — V referatu deželnega odbornika dr. Pegana: Prošnja mestne občine ljubljanske za dovoljenje, da bi smela porabiti kupnino za parc. št. 99/1

na poti v Rožno dolino v znesku 10.342 K za tekoče potrebščine, se odkloni. — Ponudba Vzajemne zavarovalnice za zavarovanje poslopij in premičnin deželne bolnice in deželne blaznice se sprejme.

(Poštni in brzojavni promet z inozemstvom.) Promet s poštnimi nakaznicami z Nemčijo in z Italijo je z današnjim dnevom ustavljen. Poštne nakaznice na vojne ujetnike, internirance in konfinirance je z današnjim dnevom omejen na erarične poštne urade. Kdor torej hoče v Nemčijo poslati denar, si mora preskrbeti nemške marke in kdor hoče poslati denar v Italijo, si mora preskrbeti franke.

(Zglaševanje leta 1873.—1877. rojenih črnovojnikov.) Vsem, v Ljubljani stanujočim črnovojnikom, ki so rojeni v letih 1873. do 1877. in niso v Ljubljano pristojni, se je po razglasu o pregledovanju teh letnikov do 20. marca 1915 zglašiti v mestnem vojaškem uradu v „Mestnem domu“. Ta zglasitev velja tudi za one črnovojnike, ki so po rednem naboru pridobili pristojnost v Ljubljani. Prvotno v Ljubljano pristojni črnovojniki sicer niso podvrženi tej zglasitvi, toda v interesu njih samih in v interesu skrajšanega uradovanja je, da se tudi ti do 20. marca zglase v omenjenem uradu.

(Legitimacije za kruh in moko) bodo uvedene dne 28. marca. Istočasno bo določen dnevni konzum z 200 g moke za osebo, torej kakor v Nemčiji. Karte bodo enotne, 4/7 bodo veljale za kruh, 3/7 za moko.

(Za živinorejo.) Ker prepoved krmljenja z žitom izključuje veliko množino krme za živinorejo in ker povzroča na drugi strani omejitev klanja mlade živine in telet, večjo uporabo krmil, tedaj se je moralo skrbeti za to, da se zveča paša. Poljedelsko ministrstvo je vsled tega ukazalo vsem gozdarskim in domenskim ravnatelstvom in ravnatelstvu bukovinskega grško-orientalskega verskega fonda, naj zazdaj za leto 1915. odstopijo vse pripravne pašnike v državnih in fondskih gozdih za pašo živine, v kolikor se da to izvesti na način, ki bi bistveno ne škodoval gozdarstvu.

(Gorske čevlje za naše vojake!) Splošno je znana izvrstna kakovost v planinskih deželah vdomačenih gorskih čevljev. Vojni preskrbovalni urad vojnega ministrstva se je vsled tega odločil, da preskrbi v vojni se nahajajočim krdelom gorske čevlje, v kolikor jih je mogoče dobiti. Požrtvovalno prebivalstvo v okoliših 3. zbora se tedaj nujno prosi, da prepusti v svoji lasti se nahajajoče gorske čevlje in druge močne, na roko delane. Navedeni urad sprejme vsako darilo gorskih čevljev z veliko zahvalo; kdor ni v stanu, v svoji lasti se nahajajoče gorske čevlje prepustiti brezplačno, dobi od navedenega urada za nje primerno, za nove čevlje polno povračilo. Pač ga ne bo, ki bi pustil svoje gorske čevlje v omari ležati, dočim bi isti mogli tako dobro služiti našim vojakom v Karpatih. Kranjci, pokažite, da nikdar ne opešate v svoji požrtvovalnosti za naše brate, ki tako junaško branijo našo državo. Oddajte toraj svoje gorske čevlje. Neizmerno ustrezete s tem našim krdelom. Vojni preskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva. Zbiralnica darov v naturalijah pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 20.

(Stojnina za vagone.) Da bi železniški vagoni pri nakladanju, oziroma pri razkladanju ne stali predolgo po kolodvorih, je železniška uprava ob nastopu nenormalnih razmer skrčila štiriindvajset-

urni, stojnine prosti nakladni in razkladni rok na 6 ur. Razven tega so železnice z veljavnostjo od 10. decembra zvišale tudi stojnino za 50 odstotkov. Namesto po 40 vin. je bilo treba plačati po 60 vin. za vsako uro na vagon. Od 7. marca pa je 50odstotno povišanje stojnine zopet odpravljeno; plačati je tedaj le po 40 vin. za uro. Na 6 ur skrčeni nakladni in razkladni roki pa ostanejo še nadalje veljavni.

Razne stvari po svetu.

(Najnovejše živilo — so kosti.) V nemških listih čitamo presenetljivo naznanilo, da se iz kosti da napraviti izvrstno živilo. Seveda ni misliti, da bi ljudje kar kosti grizli, ampak iz kosti se kemičnim potom napravi tvarina, imenovana ossein in ta je baje prav okusna in hranilna. Pravijo, da je francoski kemik Fremy novembra 1. 1870., ko so Nemci oblegali Pariz in je v mestu zavladovala lakota, predlagal uživanje osseina. Na njegov predlog je vlada takrat zaukazala pobirati po vseh pariških klavnicah in mesnicah kosti in se je iz njih delal ossein, ki so se ga stradajoči ljudje prav hitro navadili. Zdaj je francoski kemik Maurié zopet opozoril na to živilo, češ, da je prav zdravo in redilno. Tudi se nikdar ne pokvari in se torej lahko hrani, kadar je nevtralizirano z apnom in solno kislino. Ossein se najprej skuha, potem zdrobi in zmeša z juho ter ima tako pripravljen prav dober okus. Kemik Maurié pravi, da 50 do 75 gramov osseina moke zaleže toliko, kakor 200 do 400 gramov mesa. Ker je v osseinu mnogo fosfatov, je posebno dober za nervozne ljudi in take, ki veliko duševno delajo. Morda bomo res še ućakali dan, ko bodo na gostilnah nabiti lepaki: Tu se dobe sveže pripravljene kosti, najboljša hrana za nervozne in duševno delujoče ljudi.

(Poljedelstvo in šolarji.) C. kr. deželni šolski svet je poslal vsem c. kr. okrajnim šolskim svetom in c. kr. mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani nastopni odlok: „C. kr. ministrstvo za bogoćastje in nauk je že z razpisoma z dne 7. avgusta 1914, št. 38.151 (tuk. razpis z dne 14. avgusta, št. 5545) in z dne 11. septembra 1914, št. 40.844 (tuk. razpis z dne 19. septembra 1914, št. 6373), sprožilo, da bi se šolska mladež pritegnila h kmetijskemu delu, dokler bo trajala vojna, in ukazalo, naj se pravično uvažujejo dotične želje kmečkega prebivalstva in kolikor največ mogoče izpolnijo. Spričo potrebe, da se prehrana ljudstva ob vseh razmerah zagotovi za ves vojni čas, je imenovano ministrstvo z razpisom z dne 23. februarja 1915, št. 1749, opomnilo na gorenjo odredbo ob začetku spomladanskega poljskega dela in iznova ukazalo, da je šole popolnoma porabiti za kmetijstvo, kjer zahtevajo razmere. Podrejenim okrajnim šolskim oblastvom se torej naroča, naj se dragovoljno ozirajo na vse prošnje, zlasti na prošnje žetvenih komisij, oprostite šolskega pouka šolarji in šolarice, ki se porabljaajo pri kmetijskem delu, če so dotične prošnje utemeljene, in uporabo šolo obveznih otrok za kmetijsko delo smatrajo pri šolskih zamudah za opravičilo. Dalje je c. kr. ministrstvo za bogoćastje in nauk pooblastilo deželni šolski svet, da sme na posameznih šolah na deželi, v katere hodijo večinoma otroci kmečkih staršev, za vojni čas, kolikor

je potrebno, omejiti pouk in pa tudi, zlasti če zaprosijo žetvene komisije, po zmislu § 53, odstavek 3, šolskega učnega reda zaukazati, da se pred časom sklene šolsko leto. Posamezne šolarje in šolarice bodo okrajna šolska oblastva oproščevala od obiska šole zaradi njih porabe za kmetijsko delo. Glede omejitve pouka na šolah šolskega okraja za vojni čas (n. pr. da se oprostite šole starejši dečki ali starejše deklice, ki so že dosegli gotovo starost, n. pr. 10 let) ali glede predčasnega šolskega sklepa, in to ali takoj ali kadar bi okrajna šolska oblastva spoznala za primerno, pa bo potrebne predloge staviti sklicujoč se na ta razpis. Šole, na katerih naj se a) pouk omeji ali b) pred časom sklene šolsko leto, bo imenoma navesti. K a) bo povedati, kako naj se omeji pouk. Predloge k a) in b) je primerno utemeljiti. V vseh primerih je prej zaslišati krajne šolske svete in šolska vodstva.“ Zupanstva odnosne žetvene komisije naj se sedaj po potrebi takoj obrnejo do c. kr. okrajnega šolskega sveta.

(Vojak in zdravnik.) Najvišje sodišče je izdalo načelno razsodbo, da vojak ne more tožiti vojaškega zdravnika zaradi škode, ki mu je nastala vsled napačnega zdravniškega ravnanja. Ta razsodba je bila izdana na podlagi naslednjega slućaja: Neki 21letni domobranski vojak je obolel in je bil oddan v vojaško bolnico. Tam je bil operiran in ker mu je zdravnik z napačno operacijo napravil telesno škodo, ga je tožil na odškodnino. Najvišje sodišče je pa tožbo odbilo, češ, da državnih uradnikov za njihova uradna dela ni mogoče tožiti pred civilnim sodiščem, kajti zdravnik je posloval pri operaciji kot organ javne sanitetne službe in torej med zdravnikom in operiranim vojakom ni civilnopravnega razmerja.

(Desetletnica bitke pri Mukdenu.) „Najvećjo bitko svetovne zgodovine“ smo dosedaj imenovali ono pri Mukdenu, v kateri se je po devetdnevni borenju odloćila usoda rusko-japonske vojne. V torek je bilo temu 10 let, kar je konćala. Prićela se je bila 25. februarja, 9. marca pa je bil ruski poraz popoln. Ogromna fronta mukdenskih pozicij in števílo udelećene vojske — na obeh straneh nad 600.000 moć — nam seveda danes ne imponira več, saj smo priće bitk med milijonskimi armadami in na frontah, ki merijo 1000 in več kilometrov. — Po padcu Port Arturja dne 3. januarja 1905 je udaril vrhovni poveljnik japonske armade general Oyama, ojaćen z oblegovalno armado generala Nogija na ruske glavne sile. Obšel je rusko fronto na obeh krilih ter zaeno navalil na njen centrum. Po 14 dnevem junaškem odporu je moral ruski vrhovni poveljnik Kuropatkin ukazati splošno umikanje na Tienlin. V bitki je bilo padlo 60.000 Rusov ter 70.000 Japoncev, Japonci so ujeli 30.000 sovražnikov. Z mukdenskim porazom je dosegla rusko-japonska borba svoj vrhunec in tehtnica se je definitivno naklonila na japonsko stran. Kot vojaški dogodek stopa mukdenska bitka pred gigantskimi boji današnje vojne v ozadje. Svojega velikega pomena za Rusijo pa ne bo izgubila nikdar. Iz mukdenskih strelskih jarkov se je napajala velika revolucija in z drugimi boji rusko-japonske vojne vred je pokazala mukdenska bitka vso takratno gnílobo ogromne ruske države. Povzročila pa je tudi novo reformatorićno gibanje, kateremu se ima Rusija zahvaliti, da je niso strle naše in nemške armade že pri prvem navalu.